

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2026-40

14.1.2026

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – disp. – helse - økonomi

Klager ble ilagt gebyr for manglende forsikring av kjøretøy den 2.3.22 for perioden 24.2.22 til og med 3.10.24, etter at forsikringsavtalen var gått til opphør som følge av manglende betaling. Kjøretøyet ble avregistrert den 4.10.24. Klager anførte at gebyret måtte ettergis som følge av at han var ute av stand til å ivareta sine forpliktelser på grunn av hans helsemessige situasjon etter en fallulykke i 2019. Trafikkforsikringsforeningen fant ikke grunnlag for å ettergi gebyret, og begrunnet avslaget med at klager ikke hadde dokumentert at han var helt ute av stand til å forsikre eller avregistrere kjøretøyet i gebyrperioden. Nemnda kom til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret. Nemnda uttalte at det, slik saken var dokumentert, ikke var sannsynliggjort at klager av helsemessige årsaker var ute av stand til å betale forsikring eller avregistrere kjøretøyet i noen del av gebyrperioden.

Saken gjelder

Det fremgår av TFFAuto at klager var eier av kjøretøy med kjennetegn X. Kjøretøyet var forsikret i If Skadeforsikring til og med 23.2.22, før forsikringen ble avsluttet på grunn av manglende betaling. Kjøretøyet var uforsikret fra og med 24.2.22 til og med 3.10.24. Kjøretøyet ble avregistrert 4.10.24.

Den 2.3.22 ila Trafikkforsikringsforeningen klager et gebyr for uforsikret kjøretøy. Gebyrileggelsen etterfulgte elektronisk varsel til klager om at kjøretøyet var uforsikret pr. sms og e-post 1.3.22.

På klagers vegne ble gebyrileggelsen påklaget den 22.10.24. Klagen var ikke rettidig, men ble tatt til behandling grunnet anførsel om sykdom. I klagen ble det vist til at klager var utsatt for en fallulykke i 2019, som resulterte i kraniebrudd, ytre og indre hjerneblødning med hjerneskade som følge. Etter ulykken brukte klager mye tid på rekonvalesens og opptrening.

I sakens anledning ble det fremlagt legeerklæring datert 18.12.24. Fra denne hitsettes:

(...)

U.t. er ny fastlege for pasienten og treffer ham for første gang d.d.

Vurdering av hans helsetilstand i 2019 vil således basere seg på journalinformasjon. Jeg siterer hre et journalnotat fra 08.11.2019:

«11.06..2019 gled han på glatte fliser ved basseng i (T.), falt og pådro seg traumatisk SAB frontalt bilateralt og høyre temporale hemisfære. Subduralhematom høyre fronto/temporallapp.

Innlagt på sykehus i (A.) og senere i (N.), etter dette var han også på rehabiliteringsopphold i (L.), under nevropsykologisk kurs 17.09 ble det vurdert at pasienten ikke var samtykkekompetent på daværende tidspunkt. Det var anbefalt en ny vurdering etter 1-2 måneder».

Ut fra denne journaldokumentasjonen fremstår det absolutt som plausibelt og høyst troverdig at pasienten etter fallet 11.06.19 og resterende del av 2019 ikke var i stand til å ivareta sin økonomiske forpliktelser på bakgrunn av sin helsemessige tilstand.

Ettersom forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling, innhentet Trafikksforsikringsforeningen en uttalelse fra forsikringsforetaket.

Forsikringsforetaket bekreftet at forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling og la ved kopi av betalingspåminnelse og inkassovarsel som er sendt klager.

Partenes anførsler

Klager avviser at det er grunnlag for å ilegge han gebyr. Som en følge av fallulykken i 2019 pådro klager seg alvorlige skader, og han forstås å anføre å ha vært ute av stand til å ivareta sine forpliktelser som en følge av skadene. Klager anfører videre å ikke ha økonomi til å betale gebyrkrav.

Trafikksforsikringsforeningen (TFF) opprettholder gebyrileggelsen. Trafikksforsikringsforeningen finner ikke grunn til å ettergi gebyret på bakgrunn av legeerklæringen. Kjøretøyet denne saken ble uforsikret etter manglende betaling av forsikringspremien den 24.02.2022 som er over 2 år etter perioden det er bekreftet at klager ikke har kunnet følge opp sine økonomiske forpliktelser. TFF bemerker at klager ble eier av kjøretøyet i 2020 og er også tidligere ilagt gebyr for dette kjøretøyet og har da forsikret det igjen. Klager er ilagt gebyr for flere kjøretøy og burde derfor være kjent med gebyrordningen.

Trafikksforsikringsforeningen bemerker videre at betalingsforhold vil regnes innenfor klagers kontroll.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet kom til at det ikke var grunnlag for å gi klager medhold. Sekretariatets begrunnelse gjengis under:

Sekretariatet for Finansklagenemnda bemerker

Kort om eventuell foreldelse av deler av kravet

Sekretariatet bemerker at deler av gebyrkravet gjelder for en periode som er mer enn 3 år tilbake i tid, og således i utgangspunktet rammes av foreldelsesfristen på 3 år, jf. foreldelsesloven § 2, såfremt det ikke er tatt fristavbrytende skritt fra Trafikksforsikringsforeningens side. For den videre behandling av saken legger vi forutsetningsvis til grunn at gebyrkravet er i behold i sin helhet.

Vilkårene for å ilegge gebyr

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikksforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5.

Det fremgår av sakens dokumenter at klager var oppført som eier av det aktuelle kjøretøyet i gebyrperioden. Forsikring for kjøretøyet opphørte som følge av manglende betaling. Kjøretøyet fremstod derfor som uforsikret i perioden mellom opphøret av forsikring og inntil kjøretøyet ble avregistrert. Den uforsikrede perioden var fra og med 24.2.22 til og med 3.10.24. Det ilagte gebyret kan således som utgangspunkt ilegges.

Varsel og ileggelse av gebyr

Ut fra sakens dokumenter forstår vi det slik at klager ikke bestrider å ha mottatt gebyrkravene. Vi vil likevel kort kommentere reglene som gjelder for varsling og ileggelse av gebyrileggelsen.

Spørsmålet blir dermed om Trafikksforsikringsforeningen har oppfylt varslingsplikten etter gebyrforskriften §§ 6 og 7. Gebyrforskriften § 6 første ledd lyder slik:

Trafikksforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller epost) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer

eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikksforsikringsforeningen. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskriving av gebyr.

Det fremgår videre av gebyrforskriften § 7 at Trafikksforsikringsforeningen skal underrette den gebyrpliktige om illeggelsen av gebyr så snart som mulig, og at underrettingen skjer ved utsendelse av kravet.

I avgjørelse FinKN 2019-628 uttalte Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) at varslene om gebyrileggelse må være avsendt på en betryggende måte. I FinKN 2019-962 uttalte nemnda at de med «betryggende» mener at «krav sendes til en adresse og/eller på en måte som det er god grunn til å tro at man vil nå frem til adressaten på». Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) har i flere avgjørelser lagt til grunn at Trafikksforsikringsforeningen har bevisbyrden for at gebyrkravet er sendt, men at det ikke er et krav om at innholdet i brevet må ha kommet til mottakerens kunnskap, se blant annet FinKN 2020-516.

Trafikksforsikringsforeningen har redegjort for og dokumentert at det både ble sendt varsel til klager pr. SMS og e-post 1.3.22, og at gebyrkravene ble sendt til klagers adresse (M.), i (G.), påfølgende dag.

Etter dette legges det til grunn at Trafikksforsikringsforeningen har overholdt varslingsreglene i gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for å gi dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse/reduksjon av gebyret)

Gebyret må etter dette betales, med mindre det foreligger forhold som kan gi grunnlag for dispensasjon etter reglene i bilansvarslova § 17a annet ledd og gebyrforskriften § 9.

Bestemmelsene åpner for at gebyret kan ettergis helt eller delvis. En forutsetning for dispensasjon er at bruddet på plikten til å tegne forsikring må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll. I dette ligger at klager er ansvarlig for alle forhold innenfor sin kontrollsfære. Det vil si alle omstendigheter som klager kan påvirke.

Klager har i hovedsak anført at han var ute av stand til å ivareta forsikringsplikten i gebyrperioden grunnet sin sykdom og helsetilstand.

Det er forutsatt i forarbeidene til bestemmelsen at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og at det er den som påberoper seg dispensasjon som har bevisbyrden for at det foreligger omstendigheter som gir grunnlag for dette. Nemnda har i FinKN 2020-189 uttalt følgende om utgangspunktet for vurderingen:

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt. 15.10 at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Alt som den forsikringspliktige selv har kunnet påvirke anses som kontrollerbart. Departementet uttaler videre at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger forhold utenfor den forsikringspliktiges forhold, påhviler den som påberoper seg en slik omstendighet.

Det skal altså mye til for å ettergi et gebyrkrav helt eller delvis. Det forhold at sykdom har virket inn og gjort det vanskelig å foreta seg det som er nødvendig for å hindre at det påløper gebyr, har ikke blitt ansett som tilstrekkelig til å fritta for gebyrplikt, jf. avgjørelse FinKN 2019-218. Dispensasjon forutsetter at det legges frem dokumentasjon som tilsier at man som følge av helsemessige forhold har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger en eier av et kjøretøy, jf. FinKN 2020-514.

I sak FinKN 2022-128 fastholdt nemnda at det skal svært mye til for at sykdom kan lede til dispensasjon. Nemnd har slått fast at sykehusopphold kan være et eksempel på dette, men at også i slike tilfeller vil man med dagens teknologiske muligheter sørge for betaling av sine løpende forpliktelser, jf. 2023-779. Vi viser også til sak FinKN 2024-879 hvor nemnda ga klager medhold i en periode han var hasteinnlagt på psykiatrisk avdeling.

Til slutt viser vi til nemndas avgjørelse FinKN 2020-514 hvor klager fremla dokumentasjon fra flere instanser angående hans helsesituasjon, herunder en legeerklæring der det fremgikk at klager blant annet hadde PTSD. Det ble også fremlagt en legeerklæring hvor det fremgikk at klager hadde blitt behandlet for en alvorlig lungesykdom siden 2017, og at han fortsatt var under behandling på tidspunktet for klagebehandlingen. Det fremgikk altså av legeerklæringene at klager hadde en diagnose og en alvorlig sykdom, men de beskrev ikke konkret hvordan klagers helsesituasjon påvirket muligheten til å tegne forsikring i den aktuelle gebyrperioden. Nemnda konkluderte derfor med at det ikke var grunnlag for å ettergi gebyret på bakgrunn av klagers helsesituasjon. Oppsummert illustrerer tidligere praksis at det er kun i helt spesielle tilfeller man anser klager for å være ute av stand til å ivareta forsikringsplikten. Det er ikke tilstrekkelig å være sykemeldt

eller ha problemer med å utføre dagligdagse oppgaver. Det oppstilles en høy terskel.

Legeerklæringen i vår sak beskriver at klager var utsatt for en alvorlig skade i 2019, og at skaden påvirket hans hverdag betydelig i tiden etterpå, ut 2019.

Kjøretøyet i denne saken ble imidlertid uforsikret etter manglende betaling av forsikringspremien i februar 2022, som er mer enn 2 år etter tidsrommet der legeerklæringen beskriver at klager hadde plager. Det fremkommer videre at klager kjøpte kjøretøyet 30.11.2020. Når klager var i stand til å kjøpe et kjøretøy etter traumeperioden som kom etter fallulykken i 2019 (signere og godkjenne eierskifte), må man også anses for å være i stand til å tegne forsikring. Vi viser eksempelvis til nemndas begrunnelse i FinKN 2020-514.

Etter dette anses gebyret korrekt ilagt, og vi kan ikke se at det er grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret. Gebyr for den aktuelle perioden fra og med 24.2.22 til og med 3.10.24 må derfor betales.

Sett hen til at det er tale om en lang gebyrperiode, gjør vi oppmerksom på at Trafikksforsikringsforeningen, selv om det ikke er grunnlag for dispensasjon etter bilansvarslova § 17 a, jf. gebyrforskriften § 9, har anledning til å lempe på krav ut fra rene innfordringsmessige hensyn (se Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 under pkt. 15.10 Merknader til lovforslaget).

Dersom klager har betalingsvansker, kan det være hensiktsmessig å ta dette opp med foreningen med eventuelt spørsmål om delvis bortfall av gebyrileggelser. jf. også FinKN 2022-937. Vi kan ikke bistå med dette.

Problemstillingen for nemnda

Spørsmålet til nemnda er om gebyret er korrekt ilagt, og om det er grunnlag for å gi klager dispensasjon.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Sekretariatet har i sin avgjørelse pekt på at deler av det samlede gebyrkravet ligger mer enn tre år tilbake i tid. Under forberedelsen av saken for nemnda har sekretariatet tatt opp dette forhold med Trafikksforsikringsforeningen som har dokumentert at utleggsbegjæring ble sendt namsmyndighetene 7.11.22, og at utleggsforretning ble avholdt 23.1.23. Nemnda legger derfor til grunn at foreldelse er avbrutt, og at ingen del av kravet er foreldet.

Trafikksforsikringsforeningen har dokumentert at gebyret er ilagt i tråd med varslingsreglene i gebyrforskriften §§ 6 og 7, og gebyret er således korrekt ilagt.

Hovedspørsmålet i saken er derfor om det er grunnlag for å gi dispensasjon, helt eller delvis, for det ilagte gebyret. Sekretariatet har gitt en grundig og korrekt gjengivelse av de generelle dispensasjonsreglene, herunder departementets uttalelser i forarbeidene om at reglene skal praktiseres strengt, og at det er klager som har bevisbyrden for at det er grunnlag for å gi dispensasjon. Nemnda nøyer seg derfor med å vise til sekretariatets redegjørelse som er inntatt ovenfor.

Klager har i den fremlagte legeerklæring sannsynliggjort at han fra sommeren 2019 og ut det året var ute av stand til å ivareta sine økonomiske anliggender, men legeerklæringen som er datert 18.12.24, sier ingenting om hans helsemessige situasjon senere og på tidspunktet for møtet med fastlegen. Han har nå opplyst at han har fått plass på det lokale sykehjem, men heller ikke grunnlaget for dette er nærmere dokumentert. Klager har således ikke sannsynliggjort at han av helsemessige årsaker var ute av stand til å betale forsikring eller avregistrere kjøretøyet i noen del av gebyrperioden.

Hans aktiviteter knyttet til kjøretøyer og tegning av forsikring i denne perioden trekker i motsatt retning. Det fremgår av fremlagt hendelsesoversikt for det aktuelle kjøretøyet at han kjøpte kjøretøyet i slutten av november 2020. Han hadde da tegnet forsikring i et forsikringsforetak som meldte opphør etter kort tid. Han tegnet deretter forsikring i et annet foretak, men også dette foretaket trakk seg etter en kort periode før det samme foretaket godtok å stå som

forsikringsgiver av kjøretøyet frem til det meldte opphør slik som beskrevet i saksfremstillingen, etter å ha sendt klager foreskrevne varsler om manglende betaling av forsikringspremie og at gebyr ville bli ilagt. Ifølge Trafikkforsikringsforeningens egen vurdering i oversendelsen av klagen til Finansklagenemnda er klager dessuten «ilagt gebyr for flere kjøretøy og burde derfor være kjent med gebyrordningen.»

Som allerede nevnt, ble det begjært utlegg 7.11.22. Forut for det mottok han mest sannsynlig inkassovarsel, betalingsoppfordring og varsel om utleggsforretning fra Trafikkforsikringsforeningens samarbeidspartner, alt uten at klager gjorde noe for å stoppe gebyret fra å fortsette å løpe. Heller ikke henvendelser fra namsmannen førte til noen adekvat respons fra klager. Han fikk også tilsendt nytt varsel fra Trafikkforsikringsforeningen på sms og i e-post 13.2.24, men kjøretøyet ble først avregistrert mer enn et halvt år senere, nærmere bestemt 4.10.24.

Nemnda er etter dette enig med sekretariatet i at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon for noen del av den svært lange gebyrperioden.

Klager har pekt på at han nå er tildelt plass på det lokale sykehjem, og at hans løpende inntekter som en følge av dette, i det alt vesentlige vil gå med til å betale for oppholdet der. Når det gjelder klagers økonomi og mulighet for å betale det betydelige gebyrkravet, har nemnda ikke mandat til å vurdere slike forhold. Departementet har i forarbeidene uttalt at denne kompetansen i sin helhet tilligger Trafikkforsikringsforeningen, jf. sekretariatets nærmere henvisning ovenfor.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klager plikter da å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)